תלמוד בבלי · אחרונים · הגהות יעב״ץ · סדר מועד

הגהות יעב"ץ על סוכה

רבי יעקב ב"ר צבי [היעב"ץ] עמדין

ספריית אור ברסלב · or-breslev.co.il

הגהות יעב"ץ על סוכה

רבי יעקב ב"ר צבי [היעב"ץ] עמדין

מקור הטקסט: ספריא · רישיון: לפי המהדורה: נחלת הכלל או Creative Commons

התכנים שלפניכם נאספו, מוינו, סוננו ונערכו בעמל רב ובמסירות על ידי צוות פרויקט 'אוצריא' (otzaria.org).

לקריאה באתר, עם המפרשים והמקורות ליד כל שורה: https://or-breslev.co.il/library/הגהות-יעבץ-על-סוכה/
הקובץ נוצר ב־16 בנובמבר 2026 מגרסה v38-202611151759 של הספרייה.

תוכן העניינים

דף ב. 4
דף ד. 4
דף ה: 4
דף ז: 4
דף ט: 4
דף י: 4
דף יא. 4
דף יא: 5
דף יד. 5
דף יד: 5
דף טו: 5
דף כ. 5
דף כ: 5
דף כב: 5
דף כג: 5
דף כו. 6
דף כו: 6
דף כז. 6
דף כט. 6
דף ל. 6
דף לב. 7
דף לב: 7
דף לד. 7
דף לו: 7
דף לז: 7
דף לח. 8
דף לח: 8
דף לט. 8
דף לט: 8
דף מא: 8
דף מב. 8
דף מד. 8
דף מה. 9
דף מה: 9
דף מח: 9
דף נ. 9
דף נ: 9
דף נא. 9
דף נא: 9
דף נב. 9
דף נב: 10
דף נג. 10
דף נג: 10
דף נד. 10
דף נה. 10
דף נה: 10
דף נו. 10
דף נו: 10

דף ב.

משנה שלשה דפנות. נ"ב שלש גרסי'. והער (דופן)עקומה. ודופן נראה שהוא בפלס גורל ודופנות גרסינן:
שם מצלתה. נ"ב הי"ל לומר מצלה ככתוב כי טוב צלה אלא עשו כך לזווג המלות:
גמרא סוכה דנפישי "מילתא". צ"ל מילהא (וכ"ה בדפו"י):

דף ד.

גמרא אם צלתם. נ"ב צלם הי"ל לומר אלא סרכא דתנא נקט דאורחיה לזווג המלות כמ"ש במתני' ריש מכלתין:
שם דופן האמצעי. צ"ל האמצעית:

דף ה:

תוס' בד"ה ואל כו' אשכחן דקרי מצנפת להה"א דכ"ה דאמרינן כו'. נ"ב הול"ל מתניתין (יומא עא:) ההדיוט משמש בארבעה כו':

דף ז:

תוס' בד"ה סיכך "לזו סוכה". צ"ל לסוכה זו:

דף ט:

גמרא באילן שצלתו. נ"ב עמש"ל ד"ד א':

דף י:

גמרא ואשתטחא. צ"ל ואשטחה (וברי"ף ורא"ש הגירסא שטחה):
שם ר"ח ורבה בר"ה אקלעו כו'. נ"ב נראה דהיינו בשבתא דרגלא ומשו"ה הו"ל דין שמ"צ (ע"ל דכ"ו א'):
תוס' ד"ה שלוחי כו' מן המצות. נ"ב אחרות לא של הקבלת פנים דר"ג בלבד:

דף יא.

רש"י "הס קיסוס אידרא. כצ"ל (וכ"ה ברש"י לעיל ט' ב'):

דף יא:

רש"י סד"ה ואד יעלה כו' במטלת עננין. כצ"ל:
ד"ה כי חגיגה." **דלא קמה מילתיה**." כצ"ל (וכ"ה בדפו"י):

דף יד.

גמרא במחשבה "נעשה". צ"ל נחתא:
רש"י ד"ה יורדין (**מי שחשב**. **צ"ל משחישב**) **כגון עור שעיבדו**. כצ"ל:
ד"ה ובלבד. **דיהבינן**. צ"ל דיהביה:

דף יד:

גמרא אין שעת הסכנה ראיה. נ"ב כיון דגזרה דרבנן היא. בשעת הדחק יוצאין בה:

דף טו:

גמ' ר' חנן אמר "רבי". צ"ל רב וכן בכל הענין:

דף כ.

גמ' של קנים ושל חילת גדולה. נ"ב מלה זו כאן היא במלאפו"ם (הוי"ו) ולמ"ד רפה. והיא פעול מן גדילים. וכאילו נקודה בחיר"ק גדילה:
רש"י ד"ה הריני כפרת כו' לאחר מיתתו. נ"ב בתוך יב"ח. ולמחה יתרה נודעת לר"ח ובניו אמר כך אף שבודאי היה זמן רב אחריו. דוק ותשכח:

דף כ:

גמרא וכן מדבך. נ"ב כמו נדבך. אותיות האף מתחלפות:

דף כב:

תוס' ד"ה שתים. **ומשמע דמיירי כו'**. נ"ב ע"ש בתוס' שני הדברים אמת:

דף כג:

גמרא ומחל." נ"ב בארבע נקודות כן צ"ל לשני הפירושים:

דף כו.

גמרא מוכרי תכלת. נ"ב כל הציצית קרויה ע"ש תכלת כדאיתא פ"ק (י"א א') רמא תכלתא ודכוותה טובא. וה"ה ללבן:

שם תרתי או תלת. נ"ב ל"צ לומר כאן כדאמרי אנשי (ואפילו טובא פשיטא דל"ל הכא) אלא בדוקא. אלא תרתי לברייתא דפכמ"ש (עירובין פ"ג א') דהו"ל חצי פרס ותלת למ"ד אכילת פרס הוי כשלש ביצים. א"נ תרי למ"ד ביצה ומחצה שוחקות דהו"ל תרי ביעי בלא קליפתם ותלת לשתיית עראי דשעורה לפי דעתי אליבא דר"י ג' ביצים בלח כמ"ש בס"ד במור וקציעה סק"ן. היינו דקא"ל אביי והא סגי ליה לאינש בהכי:

רש"י ד"ה הולכי דרכים כו' כשם שכ"ה א"נ מלכת בדרך בסחורה כך כו'. נ"ב לאו דוקא דה"ה בח"ה כל פרגמטיא אסורה:

דף כו:

ד"ה ולא יאחז כו' ורצוען. צ"ל ורבוען:

ד"ה כמיעל כו' שיתא פרסי. נ"ב עיין מגילה (ו' א'):

דף כז.

גמרא א"ל כל שבט כו' ממנו שופט. נ"ב ר"ל גם הנקבות בכלל עד"ש לא משכחת צ"מ דמורי כו'. עמ"ש שם בס"ד (פ"ב דיומא כ"ו אי') ה"נ ממנו לאו דוקא מזכריה אלא כמ"ש ומחוקק מבין רגליו:

רש"י ד"ה ברגל כו' מעי"ט. נ"ב כדלקמן דלא אתי ביומיה וק"ל:

דיה מהו. תשזפך. נ"ב מלשון ששזפתני השמש:

ד"ה שלא העמיד כו' עתניאל כו'. נ"ב מפורש בד"ה (א ד) שהוא מבני יהודה וכן יאיר:

שם ויפתח כו'. נ"ב מפורש בן גלעדי ועבדון מאפרים:

דף כט.

גמרא ושחיל. נ"ב תרגום משיתיהו שחלתיה (שמות ב):

דף ל.

תוס' סד"ה משום כו' ת"ל משום מה"ב. נ"ב י"ל מצוה הבאה בעבירה לא שייך אלא כשיודע בה ומכיר שהיא באה בעבירה והתם אתא קרא למילף היכי דלא ידע בה

מעיקרא שטבל היא המצה כשאוכלה ולבסוף נודע לו קמ"ל דאפ"ה לא נפיק י"ח. ותו דקס"ד ליתי עשה ולדחי ל"ת (ועי' ש"א):

דף לב.

גמרא ציני הר הברזל "כשרה". צ"ל כשרות וכן בכל הענין:
שם פסולה. צ"ל פסולות וכן בריש ע"ב:

דף לב:

רש"י ד"ה עבות. ורוב הארוכין הדס שוטה הם. נ"ב סימן כל ארוך שוטה:

דף לד.

גמרא הני ג' מילי אשתני שמייהו מכי חרב כו'. נ"ב עמ"ש בס"ד בב"מ:

דף לו:

גמרא ואתרוגו על כתפו. נ"ב שהיה כבד לשאת אותו בידיו כשהיה הולך בדרך לבהכ"נ. אבל בשעת מצותו ודאי לא יצא בו ע"י משא בכתף שאין זו נטילה. אע"ג דגידם נוטל בזרועו דלא כתיב ולקחתם ביד. מ"מ לקיחה דרך כבוד בעינן לכ"ע כדלקמן סוף פרקין ואין דרך לקיחה בכך ואע"פ שאפשר שיסייע ביד להחזיקו בה על כתפו וגם ע"כ צ"ל כן כדי שלא יפול גם שיהא מכוון דרך גדילתו שאל"כ בלא"ה אינו יוצא כו. מ"מ בכל זה לא הונח לי לפי באינו אלא דרך בזיון וגרע מנוטלו בכלי ודאי. ותו הא הויא חציצה כה"ג שהרי הבגד חוצץ ודאי שאינו לנאותו. ופשיטא שלא נטלו לצאת בהיותו חלוץ כתף. אלא מאי אית לך למימר שלא היה גדלו מעכבו מלטלו בידיו בעת קיום המצוה. אבל אם היה גדול וכבד כל כך עד שא"א להחזיקו בין הידים כלל. נ"ל שאינו יוצא בו דרך משאוי על כתפו:

דף לז:

גמרא ואיתימא ר' יוסי בר "זבילא". נ"ב נ"ל "זבידא" צ"ל (וכ"ה בדפוס ישן):
רש"י ד"ה אבל אתרוג כו' תלוש. צ"ל תולש:
תוס' ד"ה ולגבהיה. הואיל ובשיעורו כו'. נ"ב נ"ל שזה נכלל במ"ש ר"ז. דאי לאו שבמינו גבוה. ודאי לא היה בשעורו גבוה מכולן. אלא מחמת שדרך מינו הוא להיות גבוה משאר

המינין. לפיכך נתנו לו שעור גבוה מהן שכך הדר לו (וכ"ה ברש"י לעיל ל"ב ב' ד"ה שיהא):

דף לח.

גמרא הכא ביו"ט שני כוי. נ"ב נ"ל פירושו בח"ה (וכ"כ הריטב"א וכצ"ל לעיל כ"ט ב' ל' א' ל"ו ב' ועי' בהגר"א א"ח סי' תק"ל) שהוא שני לי"ט דאורייתא ודקאמר דרבנן ר"ל שחיוב לולב בו אינו אלא מדרבנן דאי ביו"ט ש"ג היכי שמעינן דשרי לצאת חוץ לתחום הא אין בין יט"א לשני אלא כו' (כמ"ש בש"ע סי' תצ"ו. ועי' בפסחים נ"ב א' ר"נ בר אסיא אזל מבי רב לפומבדתא ביו"ט שני של עצרת כו' ודוחק לומר דדוקא במרחק ג' פרסאות למ"ד תחומין די"ב מיל הוי דאורייתא):

דף לח:

ותכנע לפני. צ"ל מפני:

דף לט.

גמרא לישנא דאקדומי הוא "דאמרי" צ"ל אמר:

דף לט:

אתרוג נמי בת כו'. נ"ב אתרוג פעמים לשון זכר ופעמים ל"נ:

דף מא:

גמ' אמר לו ר"י. מלת לו נמחק (וכן מחקו רש"י בר"ה ל' ב' ולפנינו ליתא שם ובמנחות):
שם "שמיה" מתנה. צ"ל שמה:
שם הכא מצוה נינהו. נ"ב הד' מינים:

דף מב.

גמרא היודע לשאל. נ"ב להשאל גרסינן:

דף מד.

גמרא ערבה דלא עבדינן "ליה". צ"ל לה וכן בכל הענין:

דף מה.

גמרא תנא רכות וארוכות. נ"ב כמה דבעו. ולא פחות גבוה הוא י"א אמה. כך נ"ל:

דף מה:

והא קא משתתף. נ"ב ההתפעל על השם קאי:

דף מח:

גמרא של מים "נמי" אתי לאשחורי. כצ"ל:

דף נ.

גמ' א"ר ינאי אמר ר"ז. נ"ב חדוש דסתם ר' ינאי רביה דר' יוחנן הוה ור' יוחנן רביה דר"א שבימיו עלה ר"ז לא"י. איברא ר' ינאי טובא הוו. ור"ז נמי טפי מחד הוו:

דף נ:

רש"י ד"ה בשיר כו' המים. ונדפס בגליון רש"ל מ"ז." נ"ב בחנם. דבחג נמי איירי. ואי משום שא"א שיר אלא על היין. הא ודאי לאו דוקא אלא כלומר בשעת נסוך היין ומשום דכולא שעתא לא הוי אלא נסוך יין אבל בחג שני הניסוכין כאחת ומרבין בביר וכלי שיר לנסוך המים יותר מעל ניסוך יין כדאיתא בכולא פרקא:

דף נא.

במשנה ספלים. נ"ב בפלס שפלים למרום (איוב ה) מן בבשל ישבי:

דף נא:

במשנה היוצא ממזרח. צ"ל למזרח. וכן בפעם השני:
גמרא אלכסנדרוס "מוקדן" נ"ב ל"ג. וכמדומני זה היה אלכסנדרוס לטירוס:
שם היכי עביד כו'. נ"ב נראה דאזיזין שהוסיפו אחר שהיתה חלקה. מקשי דהוי"ל מוסיף על הבנין אבל אגזוזטראות ל"ק כיון שאינם תוספת בנין אלא מניחין אותן על הזיזין לפי שעה אח"כ נוטלין אותן. ואם לא כן בלא"ה קשיא דקעברי על לא תטע לך כל עץ וגו':

דף נב.

גמרא אמרה תורה. נ"ב קרי לדברי קבלה תורה. דכותה ריש חלק ובדוכתי אחריני:

דף נב:

ג' מתחרט עליהן הקב"ה. נ"ב אף (אם) (כי) לא אדם (הוא) להנחם (שמואל א טו). כבר דברה תורה כלשון ב"א וינחם הי (בראשית ו) נחמתי כי המלכתי (שמואל שם) וכן רבים:
שם ג' מקראות. נ"ב ע"ד אבות מן אב וכן רבים:

דף נג.

גמרא אמרו עליו על רשב"ג כו'. נ"ב הוא רבן שמעון הנהרג בנו של ר"ג הזקן ואביו של ר"ג דיבנה:

דף נג:

מלמד שהיו פורעין כו' נ"ב הוצגו דברים הללו בתלמוד להצדיק דינו של הקב"ה בחורבן ביתו:

דף נד.

גמרא ולתני נמי ר"ה שחל כו'. נ"ב ה"ה ליו"כ שחל בשבת למ"ד (יומא ע') שחולקין המוספין אלא משום דלא פסיקא ובפלוגתא לא קמיירי:

דף נה.

גמרא כתיב "**חדשכם**". כצ"ל בלא יו"ד וכן בפעם השני:

דף נה:

במשנה כל משמרות שוות. נ"ב משמר נמצא במשקל נקבי וזכרי. זה הקבוץ הוא מהנפרד משמרה או משמרת:
שם משמר שזמנו כו'. נ"ב זה זכר ככתוב (ד"ה א כה) משמר לעומת משמר:

דף נו.

גמרא לאתויי פר העלם כו'. נ"ב בחול המועד היו מקריבין אותן:

דף נו:

ארבעה כהנים היו נכנסין כו'. נ"ב צ"ע אם בפייס מ"ט לא נזכר בפירוש לא במשנה ולא בברייתא:

שם לסרדיוט. נ"ב שר הדיוט:

שם ישבב. צ"ל ישבאב וכן לקמן וברש"י (וכמ"ש בד"ה א כד):